

การใช้สื่อการสอนแบบละครในโรงเรียนมัธยม ในเขตกรุงเทพมหานคร

นางสาวอมรา ปริญญาบุญ

006375

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๒

The Use of Dramatized Media in the Secondary Schools
in Bangkok Metropolis

Miss Amara Patapinyo boon

ศูนย์วิทยุโทรทัศน์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Audio-Visual Education
Chulalongkorn University

1979

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การใช้สื่อการสอนแบบละครในโรงเรียนมัธยม

ในเขตกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวอมรา ปฐมัญญ์

ภาควิชา

โสตทัศนศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภร สุวรรณศรี

อาจารย์อารดา กิระนันท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

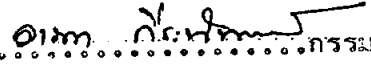

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ดร.สุประดิษฐ์ นุนาค)

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(ศาสตราจารย์ส่าเภา วรวงศ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภร สุวรรณศรี)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรุมา ยุทธวงศ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์อารดา กิระนันท์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การใช้สื่อการสอนแบบละครในโรงเรียนมัธยม
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ชื่อนิสิต

นางสาวอมรา ปฐภิญโญบุรณ

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภร สุวรรณาศรัย
อาจารย์อารดา กิระเนินทน

ภาควิชา

โสตทัศนศึกษา

ปีการศึกษา

๒๕๒๑

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพการใช้สื่อการสอนแบบละครในระดับมัธยมศึกษาปัจจุบัน ประโยชน์
และผลจากการใช้สื่อการสอนแบบละครที่เหมาะสมในระดับมัธยมศึกษา

วิธีการศึกษาและวิจัย

การวิจัยนี้แบ่งขั้นตอนออกเป็นการศึกษาค้นคว้า และการสำรวจข้อมูลของการใช้สื่อ
การสอนแบบละคร จากผู้สอนระดับมัธยมศึกษาเขตกรุงเทพมหานครจำนวน ๑๔๔ คน แล้วสรุปผล
และนำเสนอในรูปของตารางโดยใช้ค่าสถิติเป็น ร้อยละ

ผลการศึกษาและวิจัย

สรุปว่าสภาพการใช้สื่อการสอนแบบละครในระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบันจัดทำเป็น ๒

ลักษณะคือ

- ก. เป็นกิจกรรมประกอบการเรียน
- ข. เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร

จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า สื่อการสอนแบบละครมีคุณค่าในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตรงและใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด ทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นทั้งผู้มีส่วนลงมือปฏิบัติ (ผู้แสดง) และผู้สังเกตการณ์ (ผู้ชม) ผู้สอน ร้อยละ ๕๕.๐๐ มีความเห็นว่าสื่อการสอนแบบละครมีประโยชน์ค่อนข้างมากทีเดียว เกี่ยวกับผลการใช้สื่อการสอนประเภทนี้ผู้สอนระบุว่า ผู้เรียนกล้าแสดงออกและมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น และยังทำให้ประสิทธิภาพการเรียนการสอนดีขึ้นด้วย/ แต่ในส่วนเสียของสื่อประเภทนี้ ส่วนใหญ่ระบุว่าสิ้นเปลืองเวลาทั้งในการเตรียมการ และการจัดแสดง ทำให้สอนไม่ทันหลักสูตร นอกจากนั้นยังขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนประเภทนี้ จึงไม่นิยมใช้กันมากนัก

เมื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของการใช้สื่อการสอนแบบละครเห็นว่าควรจัดเป็นครั้งคราว เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศการเรียนการสอน ส่วนการเลือกใช้สื่อการสอนแบบละครประเภทต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ตลอดจนความพร้อมของผู้สอนและผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

๑. ผู้สอนควรเลือกใช้หรือดัดแปลงสื่อประเภทนี้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนให้เหมาะสมกับโอกาส เนื้อหา วัตถุประสงค์ กำลังความสามารถ ตลอดจนความพร้อมของผู้สอนและผู้เรียน
๒. ผู้บริหารและโรงเรียนควรสนับสนุนในการจัดสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดแสดง เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ทางละครแก่ผู้เรียน เนื่องจาก เป็นสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ
๓. หน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการละครในการศึกษาควรจัดให้มีการอบรมผู้สอนประจำการ ระดับมัธยมศึกษา เพื่อเพิ่มทักษะและประสบการณ์ด้านการใช้สื่อการสอนแบบละครอย่างกว้างขวาง
๔. หน่วยงานราชการ สถาบัน และสื่อมวลชนควรจัดรายการการแสดงผลงานที่มีเนื้อหาเหมาะสมสำหรับเยาวชนในระดับนี้เพิ่มขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

๕. โรงเรียนควรวัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในรูปแบบของชุมนุมหรือชมรมที่เน้นกิจกรรม
ทางด้านศิลปะให้มากขึ้น

๖. ผู้รับผิดชอบในการร่างหลักสูตรควรบรรจุวิชาศิลปะการละครสำหรับเยาวชน เป็น
วิชาเลือกเสรีแก่ผู้เรียนในระดับนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

9

Thesis Title : The Use of Dramatized Media in
the Secondary Schools in Bangkok
Metropolis

Name : Miss Amara Patapinyoboon

Thesis Adviser : Assistant Professor Suporn Suwanasaiga
Mrs. Arda Kiranand

Department : Audio-Visual Education

Academic Year : 1978

Abstract

Objectives:

The purpose of this research is to examine the method of Dramatized Media currently used in the secondary education, including its benefits, results as well as its directions.

Methodology:

This research consisted of two phases. The first was a careful investigation into the use of Dramatized Media. The second was data collection. All the data were gathered from 144 questionnaires filled out by the teachers in the secondary level in Bangkok. These data were then tabulated in percentage for the sake of conclusion and proposition.

Results:

The results of the research can be concluded in altogether two ways as follows :

The method of Dramatized Media can be used as I. a complementary activity in learning,
II. a curriculum-supporting activity.

It was found that the Dramatized Media is of great value to manage the learning experience relevant to the reality in the utmost sense. Besides, this method gives students an opportunity to be both participants and observers. Of all the teachers, 59.01% are of the opinion that the Dramatized Media is quite useful. On the good side of this method, the teachers point out that the students dare to express their opinions and have more self-confidence. It also enhances the efficiency of the teaching-learning process. But on the opposite side, most teachers point out that it consumes a lot of time in arranging and managing the stage. This consequently slackens the teaching as well. Furthermore, most teachers still lacks this knowledge, so it does not gain much popularity as expected.

Upon the suitability of Dramatized Media, there is a unanimous resolution that it should be sporadically used with a view to changing the learning atmosphere as the prime importance. In deciding which type of Dramatized Media is suitable, it is susceptible to syllabuses of each curriculum as well as to the readiness of both teachers and students.

Propositions:

1. Teachers should select and adjust this media to matching the learning experience of students. It should also come to terms with the time, purpose and capability of students, including the readiness of both teachers and students.

2. School administrators should provide the place and equipment for the stage on account of the efficiency of this media.

3. Any offices or institutions concerned with this media should hold conferences or symposium for the secondary teachers to enhance their skills and broaden their experience.

4. Government offices or institutions as well as the mass media should render more than before the informative shows or programs for this level.

5. Schools should manage curriculum-supporting activities in terms of a club with the emphasis on drama to a greater degree.

6. Those who are responsible for drafting curriculum should insert drama for secondary school as a selective subject to this level.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่องการใช้สื่อการสอนแบบละครในโรงเรียนมัธยม เขต
กรุงเทพมหานครนี้ สำเร็จลุล่วงมาก็ด้วยความกรุณาของท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภ
สุวรรณาศรัย ผู้ควบคุมการวิจัย ได้กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำและปรับปรุงข้อบกพร่องของ
การวิจัยนี้ และท่านอาจารย์อารดา กิระนันท์ ผู้รับทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ได้
กรุณาตรวจทานแนะนำ และแก้ไขเนื้อหาอย่างละเอียดถี่ถ้วน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา
ของท่านอาจารย์ทั้งสอง เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณบรรดาคณาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษาต่าง ๆ
ซึ่งระบุไว้ในวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาสละเวลา และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี
และขอขอบคุณคุณอรุณรัตน์ ประวังสุข ที่ได้กรุณาพิมพ์ และแก้ไขวิทยานิพนธ์นี้จนสำเร็จลุล่วง
มาเป็นอย่างดี

อมรา ปฐมบุญบุญ

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย
 บทคัดย่อภาษาอังกฤษ
 กิตติกรรมประกาศ
 รายการตารางประกอบ

หน้า
 ข
 จ
 ฉ
 ฎ

บทที่

๑. ความ เป็นมาและความสำคัญของปัญหา ๑

    วัตถุประสงค์ของการวิจัย ๑๒

    ขอบ เขตของการวิจัย ๑๒

    ข้อจำกัดของการวิจัย ๑๔

    คำจำกัดความ ๑๕

    รายงานการวิจัยและข้อเขียนที่เกี่ยวข้อง ๑๘

๒. การศึกษาชั้นมูลฐาน ๓๔

    วิธี เรียบวิธีสอนโดยใช้สื่อการสอนแบบละครในระดับมัธยมศึกษา ๓๕

    ลำดับขั้นการเรียนรู้กับประสบการณ์ทางละคร ๕๘

    ลักษณะของประสบการณ์ทางละคร ๖๒

    ความแตกต่างระหว่างประสบการณ์ทางละครกับประสบการณ์จำลอง ๖๔

    คุณค่าของศิลปการละครที่มีผลต่อการ เรียนการสอน . . ๖๖

    จุดประสงค์ของสื่อการสอนแบบละคร ๗๐

    ประโยชน์ของสื่อการสอนแบบละคร ๗๓

    องค์ประกอบและโครงสร้างของละคร ๗๖

    ขั้นตอนการใช้สื่อการสอนแบบละครในการ เรียนการสอน ๘๑

ประเภทของสื่อการสอนแบบละครต่าง ๆ	๘๘
บทบาทของผู้สอนในการใช้สื่อการสอนแบบละคร	๑๐๒
๓. วิธีดำเนินการวิจัย	
การพิจารณาเลือกประชากร	๑๐๕
การสร้างแบบสอบถาม	๑๐๘
การทดลองใช้แบบสอบถาม	๑๑๑
การส่งแบบสอบถาม	๑๑๑
การนำเสนอข้อมูล	๑๑๒
๔. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๑๑๓
๕. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
ผลการวิจัย	๑๕๕
แนวทางที่เหมาะสมในการใช้สื่อการสอนแบบละคร	๑๕๗
ข้อเสนอแนะ	๑๕๘
บรรณานุกรม	๑๕๑
ภาคผนวก	๑๕๘
ประวัติผู้วิจัย	๑๗๕

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑. สถานภาพ เกี่ยวกับ เพศของผู้สอน	๑๑๓
๒. อายุของผู้สอนที่ใช้สื่อการสอนแบบละคร	๑๑๔
๓. ระยะเวลาปฏิบัติงานการสอนในระดับมัธยมศึกษา	๑๑๕
๔. ระดับชั้นที่ทำการสอนปัจจุบัน	๑๑๖
๕. ความสนใจพิเศษ (เฉพาะด้านศิลปะและสุนทนาการ)	๑๑๗
๖. พื้นความรู้และประสบการณ์การศึกษาด้านสื่อการสอนแบบละคร	๑๑๘
๗. ประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนแบบละคร	๑๒๐
๘. ความถี่ในการใช้สื่อการสอนแบบละคร	๑๒๒
๙. ลักษณะการใช้สื่อการสอนแบบละคร	๑๒๓
๑๐. เหตุผลของการ เลือกใช้สื่อการสอนแบบละคร	๑๒๔
๑๑. ผลการสอนหลังการใช้สื่อการสอนแบบละคร	๑๒๕
๑๒. กิจกรรมที่ผู้สอนให้ผู้ เรียนปฏิบัติก่อนการใช้สื่อการสอนแบบละคร	๑๒๖
๑๓. กิจกรรมภายหลังการใช้สื่อการสอนแบบละคร	๑๒๗
๑๔. ปัญหาและอุปสรรคของการใช้สื่อการสอนแบบละคร	๑๒๘
๑๕. ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีของการใช้สื่อการสอนแบบละคร	๑๒๙
๑๖. ความคิดเห็น เกี่ยวกับข้อ เสียของการใช้สื่อการสอนแบบละคร	๑๓๐
๑๗. วิชาที่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการใช้สื่อการสอนแบบละคร	๑๓๑
๑๘. ประเภทของสื่อการสอนแบบละครที่เหมาะสมกับวิชาต่าง ๆ	๑๓๒
๑๙. ความคิดเห็น เกี่ยวกับประโยชน์และคุณค่าของสื่อการสอนแบบละคร	๑๓๓
๒๐. ความคิดเห็น เพิ่มเติม เกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนแบบละคร	๑๓๕

ตารางที่	หน้า
๒๑. ประเภทของสื่อการสอนแบบละครที่จัด เป็นกิจกรรม เสริมหลักสูตร	๑๓๗
๒๒. ลักษณะประโยชน์ของกิจกรรม เสริมหลักสูตรประเภทสื่อการสอนแบบละคร	๑๓๘
๒๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้สื่อการสอนแบบละคร เป็นกิจกรรม เสริมหลักสูตร	๑๓๙
๒๔. ข้อเสียของการใช้สื่อการสอนแบบละคร เป็นกิจกรรม เสริมหลักสูตร	๑๔๐
๒๕. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดสื่อการสอนแบบละคร เป็นกิจกรรม เสริมหลักสูตร	๑๔๑

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย